

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Departament Obrony Narodowej

KON.410.1.04.2023

Pan
Jerzy Jan Salamucha
Prezes Ligi Obrony Kraju
ul. Chocimska 14, 00-791 Warszawa

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/23/001 Wykonanie budżetu państwa w 2022 r. – wykorzystanie dotacji celowej z budżetu państwa przez organizacje pozarządowe na realizację zadań resortu obrony narodowej

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
ul. Filtrowa 57, 02-056 Warszawa
T +48 22 444 56 87 F +48 22 444 56 98
kon@nik.gov.pl

Adres korespondencyjny: Skr. poczt. P-14, 00-950 Warszawa 1

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Liga Obrony Kraju ¹ , ul. Chocimska 14, 00-791 Warszawa
Kierownik jednostki kontrolowanej	Jerzy Jan Salamucha, Prezes Ligi Obrony Kraju, od 22 listopada 2016 r.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 3 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ²
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Departament Obrony Narodowej
Kontrolerzy	1. Piotr Skwara, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr KON/26/2023 z 20 lutego 2023 r. 2. Izabela Kurmiłowicz, starszy inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr KON/29/2023 z 20 lutego 2023 r.

(akta kontroli str.1-4)

II. Cel i zakres kontroli

Cel kontroli	Celem kontroli było dokonanie oceny pod względem legalności i gospodarności wykorzystania i rozliczenia przez Ligę Obrony Kraju dotacji celowych z budżetu państwa część 29 - Obrona narodowa przyznanych na realizację zadań resortu obrony narodowej.
Zakres kontroli	Podstawą sformułowania oceny były ustalenia dokonane w wyniku następujących działań kontrolnych: analizy prawidłowości przygotowania ofert na realizację zadań, analizy prawidłowości wykorzystania środków publicznych pochodzących z dotacji celowej, analizy zgodności kierunków wydatkowanych środków z warunkami umownymi, analizy ich ewidencjonowania i rozliczenia. Opis ustaleń kontrolnych przedstawiono w części IV. <i>Opis ustalonego stanu faktycznego kontrolowanej działalności.</i>

III. Ocena ogólna³ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA	Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie prawidłowość wykorzystania i rozliczenia przez Ligę Obrony Kraju dotacji celowych udzielonych przez Ministra Obrony Narodowej ⁴ w 2022 r. na rzecz realizacji zadań zleconych resortu obrony narodowej.
Uzasadnienie oceny ogólnej	Wyniki kontroli wykorzystania trzech dotacji na łączną kwotę 190,3 tys. zł wykazały, że zostały one wydane zgodnie z przeznaczeniem, terminowo rozliczone, a cele zorganizowanych przedsięwzięć osiągnięte. Zadania zrealizowano zgodnie z umowami oraz przedstawionymi ofertami. Stwierdzone nieprawidłowości miały

¹ Dalej: LOK lub Liga.

² Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: ustawa o NIK.

³ W kontroli wykonania budżetu państwa w 2022 r. Najwyższa Izba Kontroli stosuje następujące oceny: pozytywna i negatywna. W przypadku gdy nie zostały spełnione kryteria ani dla oceny pozytywnej, ani dla negatywnej stosuje się ocenę w formie opisowej.

⁴ Dalej: Minister ON lub Dotujący.

charakter formalny i nie spowodowały negatywnych następstw dla kontrolowanej działalności.

IV. Opis ustalonego stanu faktycznego kontrolowanej działalności

OBSZAR

Prawidłowość wykorzystania i rozliczenia przez organizację pozarządową dotacji z budżetu państwa

Opis stanu faktycznego

Liga Obrony Kraju jest organizacją pozarządową, o której mowa w art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie⁵. Zgodnie ze Statutem z dnia 12 czerwca 2021 r., celem jej działania jest: [1] kształtowanie i umacnianie w społeczeństwie obywatelskiej postawy wobec spraw obronności Rzeczypospolitej Polskiej; [2] prowadzenie działalności oświatowo-wychowawczej oraz organizowanie wypoczynku dzieci i młodzieży; [3] upowszechnianie kultury fizycznej i turystyki, rozwoju dyscyplin sportu; [4] działanie na rzecz budowy społeczeństwa obywatelskiego, promocji i organizacji wolontariatu. Swoje cele LOK realizuje m.in. poprzez: popularyzowanie i stwarzanie warunków do masowego uprawiania sportów obronnych, strzeleckich oraz wykonywanie zadań zleconych przez organy władzy i administracji państwowej w ww. zakresie.

(akta kontroli str.14-43)

W 2022 r. Liga na realizację trzech zadań zleconych przez Ministra ON otrzymała na podstawie umów⁶ trzy dotacje celowe na łączną kwotę 190,3 tys. zł, które wykorzystwała w całości w kwotach:

- 97,8 tys. zł na zadanie pt. „61. Zawody Strzeleckie »Srebrne Muszkiety 2022«”,
- 66,6 tys. zł na zadanie pt. „Organizacja pięciodniowego obozu sportowo obronnego dla młodzieży klas mundurowych – uczestników »Pilotażowego programu wspierania szkół ponadpodstawowych prowadzących Piony Certyfikowanych Wojskowych Klas Mundurowych«, członków proobronnych organizacji porządkowych, uczniów i nauczycieli oddziałów przygotowania wojskowego oraz żołnierzy w czynnej służbie wojskowej Wojsk Obrony Terytorialnej”,
- 25,9 tys. zł na zadanie pt. „Organizacja kursu strzeleckiego w zakresie podstawowych umiejętności posługiwania się bronią palną dla żołnierzy w czynnej służbie wojskowej, żołnierzy rezerwy, młodzieży klas mundurowych oraz członków proobronnych organizacji pozarządowych oraz uzyskanie uprawnień dla »Prowadzących strzelanie«”.

Na mocy podpisanych umów LOK zobowiązała się wykonać zadania na warunkach w nich określonych oraz wynikających ze złożonych ofert. Do wyżej wskazanych umów nie zawierano aneksów.

(akta kontroli str. 61-71, 517-525, 973-982)

⁵ Dz. U. z 2022 r. poz. 1327, ze zm. Dalej: udppw.

⁶ [1] umowa nr 49/2022/3300022021/311 z dnia 24 maja 2022 r.; [2] umowa nr 122/2022/3300022334/402 z dnia 26 lipca 2022 r.; [3] umowa nr 123/2022/3300022335/403 z dnia 26 lipca 2022 r.

Realizacja ww. trzech zleconych zadań przebiegała następująco:

1. Zadanie pt. „61. Zawody Strzeleckie »Srebrne Muszkiety 2022«”

Liga w odpowiedzi na ogłoszenie Ministra ON o otwartym konkursie ofert na realizację przedsięwzięcia pn. „Obronność państwa i działalność Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej” złożyła ofertę realizacji zadania publicznego pt. „61. Zawody Strzeleckie »Srebrne Muszkiety 2022«”. Oferta organizacji zawodów przygotowana została według załącznika Nr 2 do ogłoszenia otwartego konkursu ofert⁷. Założenia przyjęte przy kalkulacji przewidywanych kosztów realizacji zadania zostały przedstawione w ofercie i były uzasadnione z punktu widzenia planowanych do podjęcia działań. LOK zaoferowała zrealizowanie zadania za kwotę 97,8 tys. zł, tj. 7% niższą niż wskazana w ogłoszeniu⁸. Celem zadania było zwiększenie umiejętności przydatnych w podniesieniu wiedzy teoretycznej oraz umiejętności praktycznych w strzelaniu dla 96 uczestników (uczniów ze szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych). Założony został minimalny próg na poziomie 80% realizacji rezultatów zadania. Organizacja zawodów miała przyczynić się do: wzrostu zainteresowania strzelectwem sportowym wśród młodzieży szkolnej; kształtowania postaw proobronnych; doskonalenia umiejętności strzeleckich; promowania współzawodnictwa sportowego wśród młodzieży szkolnej. W ofercie określono pięć kategorii⁹ oraz konkurencje w których rywalizować będą uczestnicy, miejsce zawodów¹⁰, organizatorów¹¹, liczbę uczestników, termin zawodów, plan i harmonogram działań¹² na rok 2022 r., zestawienie kosztów realizacji zadania.

W dniu 25 kwietnia 2022 r. zaktualizowano harmonogram zadania¹³, kalkulację kosztów¹⁴, opis zakładanych rezultatów zadania oraz plan jego promocji. Zaktualizowane dokumenty stanowiły załączniki do umowy nr 49/2022/3300022021/311 z dnia 24 maja 2022 r.

Oferta została pozytywnie oceniona pod względem formalnym i merytorycznym przez Dotującego, co wiązało się z dofinansowaniem zadania w wysokości wnioskowanej kwoty 97,8 tys. zł, która została przekazana LOK w dniu 30 maja 2022 r. Kwota ta wystarczyła na pokrycie kosztów zadania.

Zawody Strzeleckie rozegrano na strzelnicy LOK w Tarnowie w dniach od 3 do 5 października 2022 r. W zawodach udział wzięło 13 zespołów żeńskich oraz 12 męskich, tj. 77 zawodników, co stanowiło 80,2% zakładanej liczby uczestników (96). Zawody zostały przeprowadzone zgodnie z regulaminem i planem.

(akta kontroli str. 45-56, 113-124, 169-211, 1633-1635, 1669-1676)

⁷ <https://www.gov.pl/web/obrona-narodowa/otwarty-konkurs-ofert-nr-ew-022022wddekid>, dostęp: 22 marca 2023 r.

⁸ Na realizację zadania zaplanowano kwotę w wysokości 105,0 tys. zł.

⁹ Kategoria: drużynowa chłopców [1]; drużynowa dziewcząt [2]; indywidualna chłopców z podziałem na zawodników z licencją i bez licencji [3]; indywidualna dziewcząt z podziałem na zawodników z licencją i bez licencji [4]; indywidualna OPEN (bez podziału na płeć oraz wymóg posiadania licencji [5].

¹⁰ Obiekty szkoleniowe i strzelnica LOK w Tarnowie.

¹¹ Organizację zawodów powierzono Małopolskiej oraz Warmińsko-Mazurskiej Organizacji Wojewódzkiej LOK.

¹² Harmonogram oraz plan działań zakładał realizację zadania od dnia 6 czerwca 2022 r. do dnia 31 października 2022 r.

¹³ Aktualizacja polegała na wpisaniu daty realizacji – 31.10.2022 r. w pkt 8. Rozliczenie zadania i wykonanie sprawozdania.

¹⁴ Poprawiono nazewnictwo rodzaju miar.

2. Zadanie pt. „Organizacja pięciodniowego obozu sportowo obronnego dla młodzieży klas mundurowych – uczestników »Pilotażowego programu wspierania szkół ponadpodstawowych prowadzących Piony Certyfikowanych Wojskowych Klas Mundurowych«, członków proobronnych organizacji porządkowych, uczniów i nauczycieli oddziałów przygotowania wojskowego oraz żołnierzy w czynnej służbie wojskowej Wojsk Obrony Terytorialnej”.

W związku z ogłoszeniem przez Ministra ON otwartego konkursu ofert na realizację zadań publicznych w formie wsparcia pn. „Przez Sport do Wojska”¹⁵ Liga w dniu 16 maja 2022 r. złożyła ofertę organizacji „Pięciodniowego obozu sportowo-obronnego dla młodzieży klas mundurowych – uczestników »Pilotażowego programu wspierania szkół ponadpodstawowych prowadzących Piony Certyfikowanych Wojskowych Klas Mundurowych«, członków proobronnych organizacji pozarządowych, uczniów i nauczycieli oddziałów przygotowania wojskowego oraz żołnierzy w czynnej służbie wojskowej Wojsk Obrony Terytorialnej”. Oferta organizacji obozu przygotowana została według załącznika Nr 2 do ogłoszenia otwartego konkursu ofert nr 07/2022/WD/DEKiD. Założenia przyjęte przy kalkulacji przewidywanych kosztów realizacji zadania zostały przedstawione w ofercie i były uzasadnione z punktu widzenia planowanych do podjęcia działań. Szacowana wartość kosztów realizacji zadania wyniosła 81,1 tys. zł. Zasadniczym celem zadania było zwiększenie umiejętności przydatnych w służbie wojskowej, podniesienie wiedzy teoretycznej oraz umiejętności praktycznych dla 70 uczestników tj. uczniów ze szkół prowadzących klasy mundurowe¹⁶. Zamierzenie miało na celu zwiększenie aktywności fizycznej i poziomu wyszkolenia sportowo-obronnego społeczeństwa, przydatnego w procesie rekrutacji do służby wojskowej, a także popularyzację kultury fizycznej wśród młodzieży. Zadanie powierzono do wykonania Warmińsko-Mazurskiemu Zarządowi Wojewódzkiemu LOK na obiektach szkoleniowych i strzelnicach LOK w Olsztynie¹⁷. Zaplanowano 36 godzin zajęć teoretyczno-praktycznych.

W dniu 6 czerwca 2022 r. zaktualizowano informacje do złożonej oferty, uzupełniając ofertę o: wymagane w regulaminie zobowiązania dotyczące zapewnienia dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami; nieodpłatnej realizacji zadania przez LOK; zobowiązaniu¹⁸ do umieszczenia w materiałach dotyczących zadania znaków promocyjnych Wojska Polskiego, orła Ministerstwa Obrony Narodowej oraz informacji o Dotującym. Następnie informację dołączono do umowy.

Oferta została pozytywnie oceniona pod względem formalnym i merytorycznym przez Dotującego, co wiązało się z dofinansowaniem zadania w wysokości wnioskowanej kwoty 66,6 tys. zł, którą LOK otrzymała w dniu 5 sierpnia 2022 r.

Obóz odbył się w dniach od 26 do 30 września 2022 r. tj. zgodnie z harmonogramem załączonym do umowy. Uczestnikom zapewniono warunki tożsame z proponowanymi w ofercie. Chęć uczestnictwa w obozie wyraziło ponad 270 uczestników, a udział wzięło finalnie 75 (nauczycieli i uczniów ze szkół prowadzących klasy mundurowe,

¹⁵ Otwarty konkurs ofert nr 07/2022/WD/DEKiD; <https://www.gov.pl/web/obrona-narodowa/otwarty-konkurs-ofert-nr-ew-072022wddekid>, dostęp: 22 marca 2023 r.

¹⁶ Planowany obóz tematycznie odnosił się do zakresu „Programu nauczania dla szkół ponadgimnazjalnych przedmiotu – Edukacja wojskowa” zatwierdzonym przez Sekretarza Stanu MON w dniu 17 sierpnia 2018 r. oraz rozporządzenia Ministra ON z dnia 21 maja 2020 r. w sprawie szkolenia w oddziale przygotowania wojskowego.

¹⁷ Ul. Westerplatte 1a oraz Al. Wojska Polskiego 32.

¹⁸ Zgodnie z pkt. VI ust. 2 Załącznika Nr 1 do ogłoszenia Otwartego Konkursu Ofert Nr ew. 07/2022/WD/DEKiD – Regulaminu Otwartego Konkursu Ofert zleceniobiorca zobowiązany był do umieszczenia orła MON, informacji o Dotującym oraz znaku promocyjnego Wojska Polskiego określonych w rozporządzeniu Ministra ON z dnia 4 maja 2009 r. w sprawie określenia innych znaków używanych w Siłach Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2009 r. nr 82 poz. 689).

oddziałów przygotowania wojskowego oraz żołnierzy w służbie czynnej Wojsk Obrony Terytorialnej). Stanowiło to 107% założonych rezultatów realizacji zadania wskazanego w ofercie organizacji zadania oraz w umowie. Każdy z uczestniczących w obozie został objęty 36 - godzinnym szkoleniem¹⁹ teoretycznym i praktycznym.

Całkowity koszt organizacji zadania wyniósł 81,1 tys. zł. Liga na to zadanie z własnych środków finansowych przeznaczyła kwotę 7,5 tys. zł oraz 7,0 tys. zł jako wartość wkładu własnego oraz rzeczowego. Stanowiło to odpowiednio 11,3% oraz 10,6% wartości otrzymanej dotacji²⁰.

(akta kontroli str. 421, 894-1076, 1124-1132, 1142-1150, 1665-1668)

3. Zadanie pt. „Organizacja kursu strzeleckiego w zakresie podstawowych umiejętności posługiwania się bronią palną dla żołnierzy w czynnej służbie wojskowej, żołnierzy rezerwy, młodzieży klas mundurowych oraz członków proobronnych organizacji pozarządowych oraz uzyskanie uprawnień”.

Liga w odpowiedzi na ogłoszenie Ministra ON o otwartym konkursie ofert na realizację zadań publicznych w formie wsparcia w zakresie wspierania i upowszechnienia kultury fizycznej pn. *Przez Sport do Wojska* złożyła w dniu 16 maja 2022 r. ofertę na „Organizację kursu strzeleckiego w zakresie podstawowych umiejętności posługiwania się bronią palną dla żołnierzy w czynnej służbie wojskowej, żołnierzy rezerwy, młodzieży klas mundurowych oraz członków proobronnych organizacji pozarządowych oraz uzyskanie uprawnień”. Oferta organizacji kursu przygotowana została według załącznika Nr 2 do ogłoszenia²¹. Przedstawiona w niej kalkulacja kosztów była uzasadniona w kontekście zaplanowanych działań. Szacowana kwota łącznych wydatków na zorganizowanie zadania wyniosła 33,7 tys. zł. Kurs miał przygotować ścieżki rozwoju dla zawodowej służby wojskowej, terytorialnej służby wojskowej, a także zasilenie rezerw osobowych Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej. Celem zadania było przeszkolenie osób do nabycia przez nie uprawnień do prowadzenia strzelań na obiektach i z broni obiektowej dla żołnierzy czynnej służby wojskowej, żołnierzy rezerwy, młodzieży klas mundurowych i członków proobronnych organizacji pozarządowych oraz studentów Legii Akademickiej oraz uzyskanie przez uczestników kursu „Legitymacji prowadzących strzelanie” z uprawnieniami zgodnie z ustawą z dnia 21 maja 1999 r. *o broni i amunicji*²². Kurs miał przyczynić się m.in do popularyzacji strzelectwa i dziedzin obronnych wśród jego uczestników, szkolenia z pierwszej pomocy przedmedycznej oraz z zakresu przepisów strzeleckich. Jako organizatorów kursu wskazano Warmińsko-Mazurską Organizację Wojewódzką LOK²³ oraz Warmińsko-Mazurskie Centrum Szkolenia Strzeleckiego LOK. Zadanie polegało na: przeprowadzeniu naboru uczestników i praktycznego szkolenia strzeleckiego; przygotowaniu oraz wydaniu uczestnikom materiałów szkoleniowych i informacyjnych.

Kurs został przewidziany dla 80 uczestników w czterech²⁴ terminach. Założono osiągnięcie minimum 80% rezultatów zadania.

¹⁹ W szkoleniu uczestników obowiązywała zasada – 20% zajęcia teoretyczne, 80% zajęcia praktyczne.

²⁰ Zgodnie z pkt. III ust. 6 oraz 9 Załącznika Nr 1 do ogłoszenia Otwartego Konkursu Ofert Nr ew. 07/2022/WD/DEKiD – Regulaminu Otwartego Konkursu Ofert na realizację zadania, oferent zobowiązany był przeznaczyć środki finansowe inne niż dotacja w wysokości minimum 10% planowanej kwoty dotacji, a także wkład własny niefinansowy w wysokości minimum 10% planowanej kwoty dotacji (łącznie osobowy i/lub rzeczowy).

²¹ <https://www.gov.pl/web/obrona-narodowa/otwarty-konkurs-ofert-nr-ew-022022wddekid>, dostęp: 22 marca 2023 r.

²² Dz. U. z 2022 r. poz. 2516.

²³ Dalej: W-M OW LOK w Olsztynie.

²⁴ Edycja I: 26-28.08.2022 r.; Edycja II: 09-11.2022 r.; Edycja III: 07-09.10.2022 r.; Edycja IV: 28-30.10.2022 r.

W dniu 6 czerwca 2022 r. zaktualizowano²⁵ harmonogram, kalkulację kosztów oraz informację do oferty.

Oferta została pozytywnie oceniona pod względem formalnym i merytorycznym przez Dotującego, co wiązało się z dofinansowaniem zadania w wysokości wnioskowanej kwoty 25,9 tys. zł, którą LOK otrzymała w dniu 5 sierpnia 2022 r.

Zadanie wykonano zgodnie z harmonogramem ujętym w ofercie. Odbyły się cztery edycje kursu, w każdej z nich zrealizowano 30 godzin dydaktycznych. Uczestniczyło w nich łącznie 80 osób²⁶, w związku z czym rezultat zadania został zrealizowany w 100%, a także osiągnięto cele zadania.

Całkowity koszt organizacji kursu wyniósł 33,4 tys. zł. Liga na to zadanie z własnych środków finansowych przeznaczyła kwotę 3,6 tys. zł oraz 3,9 tys. zł, jako wartość wkładu własnego oraz rzeczowego. Stanowiło to odpowiednio 13,9% oraz 14,9% wartości kwoty otrzymanej dotacji²⁷.

(akta kontroli str. 471-525, 540-609, 1673-1676)

LOK nie zlecała realizacji zadań publicznych realizatorom projektów. Liga nie dokonywała zwrotu dotacji lub ich części. Skontrolowane zadania wykazały, że dotacje celowe w kwocie 190,3 tys. zł zostały wykorzystane zgodnie z przeznaczeniem i postanowieniami ofert o organizacji zadania i zawartymi umowami z Ministrem ON z wyjątkiem stwierdzonej nieprawidłowości numer dwa.

(akta kontroli str.11-13, 1626-1628)

Kontrola sprawozdań z rozliczenia finansowo-rzeczowego dotacji wykazała, że zostały one przedłożone do Dotującego terminowo, tj. w ciągu 30 dni od dnia zakończenia zadania. Dotujący stwierdził błędy w każdym z nich polegające m.in. na niezgodności sprawozdania z dowodami księgowymi, czy dowodów księgowych z regulaminem oraz nieprzedłożenie informacji wymaganych umową. Poprawione w określonym terminie sprawozdania zostały zatwierdzone przez Dotującego.

(akta kontroli str. 126-151, 497-516, 526, 957-972, 983-992)

Dokumentem opisującym zasady finansowe obowiązujące w LOK była Polityka rachunkowości wprowadzona Zarządzeniem Nr 5 Prezesa Ligi Obrony Kraju z dnia 8 lutego 2002 r²⁸.

Na podstawie szczegółowego badania wydatków na kwotę 190,3 tys. zł, (tj. 100% środków dotacji) stwierdzono, że Liga prowadziła wyodrębnioną ewidencję księgową, zgodnie z art. 152 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych²⁹. Otrzymane dotacje z MON ewidencjonowano na koncie 134 – „Rachunki bankowe jednostek statutowych” w korespondencji ze stroną Ma konta 762 – „Dotacje, subwencje i dopłaty zewnętrzne” a następnie przekazywano Warmińsko-

²⁵ Dokonano zmiany terminu z 1 na 10 sierpnia 2022 r. dotyczącego uzgodnień z Warmińsko-Mazurskim Kuratorium Oświaty oraz Wojewódzkim Sztabem Wojskowym w Olsztynie na temat organizacji kursu. Dokonano zmiany terminu z 9 na 12 sierpnia 2022 r. działania dotyczącego przygotowania informatorów, programu szkolenia, regulaminu kursu strzeleckiego, a także promocji działania. W informacji do oferty wprowadzono zapis o stosowaniu się do ustaw.

²⁶ W każdej z edycji uczestniczyło po 20 osób.

²⁷ Zgodnie z pkt III ust. 6 oraz 9 Załącznika Nr 1 do ogłoszenia Otwartego Konkursu Ofert Nr ew. 07/2022/WD/DEKiD – Regulaminu Otwartego Konkursu Ofert na realizację zadania oferent zobowiązany był przeznaczyć środki finansowe inne niż dotacja w wysokości minimum 10% planowanej kwoty dotacji, a także wkład własny niefinansowy w wysokości minimum 10% planowanej kwoty dotacji (łącznie osobowy i/lub rzeczowy).

²⁸ Dalej: Polityka rachunkowości.

²⁹ Dz. U. z 2022 r. poz. 1634, ze zm.

Mazurskiemu Zarządowi Wojewódzkiemu LOK, który realizował przedsięwzięcia finansowane z dotacji i dokonywał związanych z nimi wydatków. Przekazane środki księgowane były na koncie syntetycznym 131 – „Rachunek bieżący”, do którego utworzono konto analityczne 003. Zgodnie z zakładowym planem kont dotacje powinny być ewidencjonowane na koncie 134 „Rachunki bankowe jednostek statutowych”, które służy m.in. do ujmowania dotacji uzyskanych przez te jednostki /szerszy opis w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 13, 212-238, 269, 318, 426, 1657-1662)

Faktury oraz rachunki potwierdzające zrealizowane wydatki zostały prawidłowo ujęte w księgach rachunkowych na odpowiednich kontach księgi głównej i kontach pomocniczych, zgodnie z ich treścią ekonomiczną. Zapisy księgowe zawierały elementy wymagane w art. 23 ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości³⁰, tj. datę dokonania operacji gospodarczej, określenie rodzaju i numer identyfikacyjny dowodu księgowego stanowiącego podstawę zapisu oraz jego datę, zrozumiały tekst, kwotę i datę zapisu, oznaczenie kont.

(akta kontroli str. 212-238)

Dowody księgowe dotyczące realizacji trzech zadań były opisywane zgodnie z zasadami wynikającymi z art. 21 ust. 1 uor. Dokumenty księgowe dekretowano za pomocą wygenerowanego z systemu księgowego wydruku, dołączanego do każdego egzemplarza faktury lub rachunku. Na ich odwrocie sporządzono trwały opis zawierający informację o przeznaczeniu zakupionych towarów i usług oraz wydatkowanych na nie środkach.

(akta kontroli str. 152-170, 319-420, 528-539, 636-893, 1078-1575)

Liga Obrony Kraju prowadziła wyodrębnione rachunki bankowe dla środków pozyskanych w ramach trzech dotacji. Wydatki ponoszono za pośrednictwem ww. rachunków oraz z rachunku bieżącego W-M OW LOK w Olsztynie, co spowodowane było wyższą wartością poniesionych wydatków od kwoty przyznanych dotacji. Zrealizowano również płatności gotówkowe w kwocie 5,4 tys. zł /szerszy opis w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 64, 204, 239-263, 270-318, 519, 975)

Nie stwierdzono przypadków nieterminowych płatności skutkujących zapłaceniem odsetek, kar lub dodatkowych opłat. Wszystkie koszty poniesiono w okresie realizacji zadania. Każdorazowe rozliczenie kosztów uwzględniało podział na: środki z dotacji, środki własne i środki pochodzące z innych źródeł.

(akta kontroli str. 13, 45-55, 113-121, 126-170, 319-420, 493-539, 643-893, 1078-1298, 1626-1628)

W dniach od 3 do 5 października 2022 r. Departament Edukacji, Kultury i Dziedzictwa Ministerstwa Obrony Narodowej w LOK przeprowadził monitoring realizacji zadania „61. Zawody Strzeleckie »Srebrne Muszkiety 2022«” w trakcie jego trwania. Zakres kontroli obejmował zgodność realizacji zadania z zawartą umową i harmonogramem, osiągnięte rezultaty oraz sposób rekrutacji uczestników. Wyniki kontroli nie wykazały nieprawidłowości w działaniu LOK. W latach wcześniejszych, tj. 2019-2021 nie były prowadzone kontrole wykorzystania środków z dotacji przez Dotującego.

(akta kontroli str. 1633-1635)

³⁰ Dz. U. z 2023 r. poz. 120, ze zm. Dalej: uor.

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

Stwierdzone
nieprawidłowości

1. Ewidencjonowanie dotacji celowych na niewłaściwym koncie, co było niezgodne z przyjętą Polityką rachunkowości. Błędna ewidencja środków pozyskanych z dotacji wyniosła 190,3 tys. zł. Ujęcie na koncie 131 - „Rachunek bieżący” wskazanych środków przez W-M OW LOK w Olsztynie stanowiło naruszenie Zakładowego Planu Kont, zgodnie z którym dotacje ewidencjonuje się na koncie 134 - Rachunki bankowe jednostek statutowych³¹. Kierownik Działu Administracyjno-Gospodarczego Biura Zarządu Głównego LOK wyjaśnił, że konto 131-003 w jednostce W-M OW LOK w Olsztynie służyło do księgowania dotacji. Było to sprzeczne z zasadami Polityki rachunkowości LOK, obowiązującej w stowarzyszeniu. Osobami odpowiedzialnymi za wskazaną nieprawidłowość były: Główna Księgowa biura W-M OW LOK w Olsztynie prowadząca dokumentację finansowo-księgową oraz Dyrektor Pionu Ekonomiczno-Finansowego – Główny Księgowy LOK, który zgodnie z § 16 ust. 4 pkt 27 *Regulaminu Organizacyjno – Zadaniowego Biura Zarządu Głównego Ligi Obrony Kraju* odpowiadał za kontrolę formalno-rachunkową zadań zleconych w ramach przyznanych dotacji z MON.

(akta kontroli str. 217-227, 236-238, 267-269, 318, 1300-1306, 1636-1656)

2. Dokonywanie płatności w formie gotówkowej na kwotę 5,4 tys. zł, mimo że nie wystąpiły przesłanki zastosowania tej formy. Działanie to naruszało postanowienia pkt VII ppkt 6 Regulaminów Otwartych Konkursów Ofert (nr ew. 07/2022/WD/DEKiD, 02/2022/WD/DEKiD), zgodnie z którymi: „Wszelkie płatności muszą być dokonywane z rachunku bankowego zleceńbiorca. Dopuszcza się dokonywanie płatności gotówkowych, w przypadku, gdy nie jest możliwy obrót bezgotówkowy (...)”. W trakcie realizacji trzech zadań pięciokrotnie dokonano wypłat gotówkowych na rzecz dwóch osób prowadzących szkolenia w łącznej kwocie 5,4 tys. zł³². Podstawą wypłaty były złożone do Głównej Księgowej W-M OW LOK w Olsztynie wnioski o wypłatę gotówkową. Osobami odpowiedzialnymi za stwierdzoną nieprawidłowość były: Główna Księgowa W-M OW LOK w Olsztynie, do zadań której należało m.in. prawidłowe i terminowe dokonywanie rozliczeń finansowych oraz Dyrektor Pionu Ekonomiczno-Finansowego – Główny Księgowy LOK odpowiedzialny za kontrolę formalno-rachunkową zadań zleconych w ramach przyznanych dotacji z MON. Wyjaśniono, że powodem dokonywania płatności gotówkowych w ww. przypadkach były przyczyny rodzinne. Zdaniem NIK przyczyny rodzinne nie powinny być uznane za obiektywne przesłanki wyłączenia obrotu bezgotówkowego, do stosowania którego zobowiązywały ww. Regulaminy. Dokonywanie płatności gotówkowych powinno mieć charakter incydentalny, w sytuacji gdy nie jest możliwy obrót bezgotówkowy, z przyczyn niezależnych od woli stron, np. problemów technicznych.

³¹ Konto 134 – *Rachunki bankowe jednostek statutowych* służy do ewidencji środków pieniężnych na rachunkach pomocniczych, otwartych dla jednostek statutowych takich jak: kluby, koła, sekcje, przeznaczonych w całości na finansowanie ich działalności, a pochodzących ze składek członkowskich, składek członków wspierających, darowizn oraz dotacji uzyskanych przez te jednostki.

³² Kwota: 1,3 tys. zł przy realizacji zadania pierwszego; 2,2 tys. zł przy realizacji zadania drugiego; 1,9 tys. zł przy realizacji zadania trzeciego.

Do wypłat gotówkowych dochodziło przy realizacji każdego z zadań i dotyczyły one wypłaconych wynagrodzeń ze środków przyznanych dotacji.

(akta kontroli str. 239-263, 267-317, 1677-1718, 1636-1656)

OBSZAR

V. Wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, wnioskuje o:

Wniosek

Zwiększenie nadzoru nad ewidencjonowaniem wydatków ze środków dotacji oraz wykonywaniem z nich płatności gotówkowych.

VI. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie³³ umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Departamentu Obrony Narodowej Najwyższej Izby Kontroli. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosku pokontrolnego oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Warszawa,   marca 2023 r.

Kontrolerzy

Piotr Skwara

Specjalista kontroli państwowej

.....
podpis

Izabela Kurmiłowicz

Starszy inspektor kontroli
państwowej

.....
podpis

Najwyższa Izba Kontroli
Departament Obrony Narodowej
p.o. Dyrektor
Janusz Klimek

.....
podpis

³³ Najwyższa Izba Kontroli zwraca się z prośbą o zgłaszanie, w miarę możliwości, zastrzeżeń opatrzonych kwalifikowanym podpisem elektronicznym, na adres elektronicznej skrzynki podawczej (ePUAP) NIK lub na adres mailowy NIK wskazany w stopce na pierwszej stronie niniejszego wystąpienia. W przypadku zaś nadania pisma z zastrzeżeniami (pisma opatrzonego własnoręcznym podpisem) w placówce pocztowej operatora wyznaczonego, NIK zwraca się z prośbą o dodatkowe przekazanie skanu tych zastrzeżeń na ww. adres mailowy.

